

Коментар НРА «Рюрік» до Постанови Національного Банку України «Про затвердження Порядку відшкодування банками України безнадійної заборгованості за рахунок резерву» №172 від 01.06.2011 р.

Постанова Національного Банку України №172 від 01.06.2011 р. зареєстрована в Міністерстві юстиції України 17 червня 2011 р. за №722/19460 покликана забезпечити єдиний підхід щодо відшкодування банками України безнадійної заборгованості за рахунок резерву.

Разом з набранням чинності даної Постанови, втрачає чинність постанова НБУ від 13.09.2010 р. №424 «Про затвердження Порядку формування банками резервів за кредитами і нарахованими за ними процентами та списання безнадійної заборгованості».

У Постанові визначено критерії, дотримання яких дає право банкам списати безнадійну заборгованість. Зокрема, банк має право відшкодувати (списати) за рахунок сформованого резерву заборгованість, яка визначена безнадійною, за умови, що за такою заборгованістю є прострочений платіж за основним боргом та/або нарахованими процентами, та/або комісіями більше 180 днів. Зазначимо, що в Постанові №424, яка діяла до 04.07.2011 р., умовою для списання безнадійної заборгованості була наявність простроченого платежу більше 90 днів.

Згідно впровадженого Порядку, списання безнадійної заборгованості за активними банківськими операціями з пов'язаними особами відбувається тільки за умови її відповідності хоча б одній з ознак безнадійної заборгованості, визначених податковим законодавством України. Зокрема, згідно п. 4.1.11 Податкового кодексу України до таких ознак відносяться: закінчення строку позовної давності, доведена відсутність майна у боржника для повного погашення боргу, підтверджений в законному порядку форс-мажор або смерть позичальника.

В Порядку також відмічається, що відшкодування (списання) за рахунок резерву безнадійної заборгованості не є підставою для припинення вимог банку до позичальника/контрагента. Таким чином, банк зобов'язаний продовжувати роботу щодо відшкодування списаної за рахунок резерву безнадійної заборгованості.

Крім того, у разі погашення безнадійної заборгованості, списаної за рахунок резерву, банк повинен збільшити свої доходи на суму коштів, отриманих від позичальника, або від відчуження об'єкта застави, що в свою чергу призведе до збільшення бази оподаткування, тому банк буде зобов'язаний сплатити відповідний податок на прибуток.

Згідно офіційної позиції НБУ, списання банками безнадійної заборгованості за рахунок резервів не призведе до збільшення їх витрат і, відповідно, не буде впливати на розмір надходжень до державного бюджету, оскільки витрати на формування резервів, за рахунок яких буде відбуватись списання безнадійної заборгованості, вже понесені. Також, на думку Регулятора, впровадження порядку, який відповідає загальноприйнятій міжнародній практиці, забезпечить зниження навантаження на капітал банків, поліпшення показників банківського сектора і в результаті сприятиме поліпшенню іміджу України.

Прийнята Постанова, на думку НРА «Рюрік», є ще однією спробою покращити якість як консолідованої фінансової звітності банківської системи України, так і фінансової звітності окремо взятого банку. Вона повинна посприяти «розчищенню» балансів банків від безнадійної заборгованості через переведення її на позабалансові рахунки і, як наслідок, зменшити розміри резервів, які формують банки під кредитні вкладення, що відображаються на балансі, розмір яких є досить значним. Так, станом на 01.04.2011 р. співвідношення резервів до кредитного портфелю банків України становило 19,0%, в той час як до початку фінансової кризи, станом на 01.04.2008 р., – 3,95%. Крім того, введена Постанова дозволяє банкам списати безнадійну заборгованість в поточному звітному періоді, а сплатити податок на прибуток, у випадку її погашення, в майбутніх звітних періодах.

Також, на думку НРА «Рюрік», факт списання безнадійної заборгованості може позитивно вплинути на рівні кредитоспроможності окремих банків, універсальними інструментами визначення яких виступають кредитні рейтинги.

РЕЗЮМЕ:

Встановлено єдиний підхід щодо відшкодування банками України безнадійної заборгованості за рахунок резерву

Запроваджено критерії, дотримання яких надає банкам право на списання безнадійної заборгованості

Введено умову наявності терміну простроченого платежу більше 180 днів для списання безнадійної заборгованості

Уточнено, що списання безнадійної заборгованості не є підставою для припинення вимог банку до позичальника

Встановлено, що у разі погашення списаної заборгованості, банк повинен збільшити свої доходи, і, відповідно, сплатити податок на прибуток

НРА «Рюрік»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua